

Romarji v Marijino Celje:

Vsi, ki ste že romali ali mislite tja romati, ne pozabite si kupiti t. dr. Anton Medveda knjigo: **V Marijinem Celju.** V njej so zgodovinske in potopisne črtice kot tudi pridige t. dr. Antona Medveda, ki jih je imel v Marijinem Celju. Knjig je še samo 200 na razpolago in jih oddajamo po 5 Din. Naročila sprejema

Tiskarna sv. Cirila v Mariboru.

Razno iz Prekmurja.

Kdor dobi danes »Slovenskega gospodarja« in lista ni sam naročil, naj nam ga ne vrača. List pošljamo na ogled. Tudi drugi teden dobite list na ogled. Dobro ga prečitajte in se odločite, če ga naročite ali ne. Kdor nam po dveh številkah ne bo sporočil, če list naroča, mu ga več ne bomo pošiljali. Dolžnost vsakega katoličana je, da si naroči katoliški list in najboljši katoliški list v mariborski škofiji je ravno »Slovenski gospodar«.

Dolnja Lendava. Sreški načelnik g. dr. Trstenjak je odšel. Bil je zelo pravičen in dober uradnik. Bog mu plačaj njegovo ljubezen do našega naroda.

Dolnja Bistrica. Pri nas smo ujeli živega srnjaka. Pribežal je v vas, ljudje so ga opazili in šli za njim. Srnjak se je prestrašil in v strahu ni videl plota iz žice. V ta plot se je zagnal, trenutno mu je postalo slabo in krepke roke mož so ga že držale. Sedaj ga ma v reži zakupnik lova g. Kelenc Janči. Zival je zelo lepa. Ljudje so ga kar trumoma hodili gledat. Srnjak se do'ro redi in g. Kelenc ga poceni proda, če pride kupec.

Srednja Bistrica. V nedeljo dne 24. junija je bilo veliko prošenje v Razkrižju. Večina ljudi iz črensovske fare je bila ta dan v Raz-

križju. Družba nekaj fantov, mož in žen je bila zbrana v eni gostilni. Mirno našo družbo so kar naenkrat začeli napadati neki fantje iz Medjimurja. Naši so se komaj ubranili divjakov. Le slučaj je bil, da niso padle žrtve alkohola. Dominiko iz naše vasi je dobil rano v čelo. Rekel je samo razgrajčem, da jih naj pustijo pri miru. Če ne bi zbežal, bi gotovo mrtev obležal. Orožniki so napravili red.

Gornja Bistrica. V »Slov. gospodarju« je bila notica o tepežu naših fantov. Da nas ne bo kdo prehudo sodil, pošljamo naslednje pojasnilo: V nedeljo dne 17. junija so prišli po stari navadi rekruti iz naše fare z dolgimi trakovi na klobukih v cerkev. Že pred sveto mašo so pili v sosednji gostilni. Pred koncem službe božje so zopet odšli v gostilno. Nekateri pa sploh niso bili pri sveti maši. Po službi božji so se naši fantje iz Gornje Bistrice vračali domov. Neke stare račune so imeli med seboj. Fotivec je dal zaušnici 18-letnemu Černjaviču, ki ga je prejšnji večer z malo sekirjo ranil po obrazu in ki je splošno znan kot razgrajč in pretepač. V nekaj sekundah so se odigrali nadaljni dogodki. Fantje so potegnili nože in 18letni Černjavič je obležal z veliko rano v hrbtu. Bitke z noži so se udeležili Černjavič, Rebrica in Fotivec. Ranjenega je zunaj na polju sprevidel domači gospod kaplan, nakar so ga odpeljali v bolnico v Soboto. Do danes še ni umrl in najbrž bo ostal pri življenju. Od pretepačev nima nobeden več očetja in zato ni prave vzgoje. V naši vasi je par vročekrvnežev, ki vedno izzovejo prepir in pretep in radi teh mesarjev trpi potem cela vas, oziroma cela fara, čeprav je velika večina naše moške mladine zelo dobra. Ob tej priliki prosimo oblast, da bolj strogo kaznuje take pretepače. Zgodi se celo, da se fant sam rani, da dobi potem milejšo kazen. Pa prosimo nič »pogojno« obsojati! Fantje se temu le smejejo! Kdor se udeleži pretepa z nožem, bi moral biti zaprt in sicer brez ozira na to, kdo je začel. Če ne bo ostrejših kazni, se bodo fantje klali naprej.

Črensovci. Na Alojzijevo je bila v naši cerkvi slovesnost prvega sv. obhajila črensovske in trnjske dece. — Zidarska dela v cerkvi in župnišču so končana. — Prosветно društvo še vedno ne deluje, ker mu še niso bile izro-

čene društvene stvari,

ne vemo, kdo je temu kriv! — Začeli so se pobirati podpisi za gimnazijo.

Žižki. Šolska proslava na Vidov dan je bila zelo pristrčna. Naše sestre so otroke dobro pripravile za to proslavo. Učni uspeh je zelo dober. Sestre se pač z ljubeznijo posvetijo vzgoji in izobrazbi njim izročene dece.

Trnje. V nedeljo dne 24. junija so nas naši šolski otroci iznenadili. G. šolski upravitelj Hvala nam je pokazal, kaj zmore njegova deca. Gospodu upravitelju čestitamo k uspehu! Želimo, da bi se taki nastopi vršili večkrat, da bodo starši videli, kaj lepega znajo njihovi otroci. — Po dolgih letih imamo tudi mi gimnazijskega abiturienta. V Mariboru je maturiral naš rojak g. Cvetko. K uspehu mu prav iskreno čestitamo, bil je namreč oproščen ustmenega izpita in je tako izdelal z odlično.

Obmejni narodni gasilski zlet v Gornji Radgoni.

Že po dosedanjih predpripravah so deč, bo ta prireditev tekom tega leta največja v dravski banovini. Velikansko zanimanje vlada že sedaj ne samo v Gornji Radgoni, temveč v vseh krajih na ozemlju bivše mariborske oblasti. Nedelja dne 5. avgusta naj bo posvečena našemu zavednemu narodnemu gasilstvu in naši sveti narodni severni meji.

Obmejni narodni gasilski zlet, kateri se vrši s sodelovanjem Gasilske zajednice dravske banovine, je namenjen predvsem za vse čete iz teritorija bivše Štajerske in Prekmurja. Povabljenih je preko 500 gasilskih čet, katere se že sedaj v lepem številu prijavljajo pripravljalnemu odboru.

Ta narodna gasilska slavnost bo prva v večjem obsegu, odkar je stopil v veljavo novi gasilski zakon. Gasilske organizacije cele dravske banovine so pravilno razumele novi zakon, da je celotno delovanje gasilskih organizacij

Dodatek.

Pozneje so mirovali sosedni Madžari precej časa.¹ Da bi se Slovenci zopet prepričali, da ni ugasnila v srcih Ogrov stara divjost in da jim ni zaupati, za to so imeli dovolj prilike v burnem letu 1848.

Komaj se je bil napotil hrvaški ban Jelačić, da bi ukrotil nemirne Dunajčane, so začeli oholi Madžari, od nekdanj prijatelji krvavih vstaj, tiščati proti hrvaško-slovenski meji ter so zasedli Medžimurje. Polkovnik Perczel je zbral tamkaj do 5000 ogrskih puntarjev. Trdil je sicer, da se ni Štajercem ničesar bati, a kdo bi zaupal madžarskemu lisjaku? Zato je zbral general Nugent med Ptujem in Ormožem okoli 10.000 cesarskih vojakov. Vse vasi med imenovanima mestoma so bile prenapolnjene z vojaštvom. Vsak kmet je imel pod svojo streho nad 20 mož. Perczeljeve zadnje straže so krožile tik štajerske meje, pol ure nižje od Središča.

Meseca septembra 1848 so zagledali nekateri središki delavci na polju ogrske konjike onkraj meje

¹ Da bo povest o Krucih popolna, je dostavil pisec poročilo zgodovinarja M. Slekovca o zadnjih srečanjih Slov. Štajercem z Madžari.

in mahoma se je raznesel po Središču glas: »Madžar pride!«

Prestrašeno ljudstvo ni znalo, kam bi zbežalo in kje bi kaj poskrilo. Platno, blazine in druge reči so zavlekli v kleti, še celo zvonik središče kapele so natakli z mnogovrstnim blagom. Že od narave bolj boječe ženske so pobežile z deco v vinograde, le možje so ostali doma.

Središka narodna straža — »nacionalna garda« pod »generalom« Karničnikom, takratnim učiteljem, se je ozirala s puškami na ramah proti »Lipju«, pride li že Madžar, da še poskrije ob pravem času orožje in odnese pete.

Minul je september, tudi oktober se je že nagibal h koncu, Ogrov le ni bilo. Zene so se vrnile iz vinogradov. Vse, kar je bilo skritega in zakopanega, je zagledalo zopet beli dan. Nacionalna garda je zadihala prosteje ter se združila z vojaki, ki so došli, da bi stražili in branili Središče pred madžarskimi ustajniki.

Še bolj je pomirilo Središčane pismo, katerega jim je poslal oberst Perczel dne 26. oktobra 1848 iz Čakovca. Nemško pisano pismo se glasi v slovenščini takole:

verno zapadni afriški obali v vse dele sveta. Kanarčka imenujemo po vsej pravici svetovnega meščana med pticami. Kanarčka niso raznesli po celem svetu radi lepega perja, ampak radi njegovega prijetnega glasu. V Evropi se najbolj pečajo z gojenjem kanarčkov po nemškem pogorju Harz. Središče za razpošiljanje kanarčkov je kraj Andreasberg, kjer je 250 gojišč, iz katerih prodajo letno 25.000 najboljših pevcev. V Andreasbergu šolajo v petju kanarčke s pomočjo starejših in najboljših pevcev. Starejši piče poje naprej in mlajši zarod ga poslušajo. Pri šolanju kanarčkov je treba paziti na

osredotočeno samo v geslu: »Bogu v čast, narodu v korist, bližnjemu v pomoč.«

Pokroviteljstvo nad Obmejnim narodnim gasilskim zletom v Gornji Radgoni je blagovolil prevzeti ban dravske banovine g. dr. Drago Marušič, ki bo po dosedanem zagotovilu osebno prisostvoval na tem zletu.

Slovesno blagoslovitev novega gasilskega avtomobila bo izvršil osebno prevzvišeni g. dr. Ivan Tomažič, knezškof lavantinski.

Samoobsebi je pa tud umevno, da bo ta dan v Gornji Radgoni glavni starešina vsega slovenskega gasilstva g. J. Turk z ostalimi člani gasilske zajednice dravske banovine, katerega ljubijo naši slovenski gasilci kot svojega očeta.

Pri celodnevni proslavi bo sodeloval moški zbor pevskega društva Maribor, pod vodstvom pevovodja g. Jan. Evang. Gašpariča.

Banska uprava dravske banovine je dala prireditvenemu odboru na razpo-

lago vse potrebne prostore v grajskem parku, kakor tudi v gradu samem, tako da se bo lahko prireditve vršila v vsakem vremenu.

Za polovično vožnjo po železnici je zaproseno ter upravičeno pričakujemo vsi, da bo tudi to vprašanje ugodno rešeno.

Pripravljalni odbor pod predsedstvom g. Joža Hrastelja dela s polno paro, da bo celotna prireditve izvedena v ponos in čast ne samo vsega slovenskega gasilstva, temveč tudi vsega poštenega ljudstva bivše Štajerske in Prekmurja.

Ker so že sedaj prijavljene večje deputacije v večjem številu iz različnih krajev dravske in savske banovine, in ker se pričakuje ta dan ogromnega dotoka gostov, prosimo, da se vse večje skupine prijavljajo direktno na Prostovoljno gasilsko četo v Gornji Radgoni. Le tako bode mogoče ugoditi vsem željam udeležencev na dan prireditve.

O vseh podrobnostih pa bomo še na tem mestu poročali.

Verska brezbriznost in mlačnost.

Ta lastnost ni lepa in človeka kot razumnega bitja nedostojna. Je pa danes po svetu le preveč razširjena. Obrata se proti pravi veri, oznanjujoč komodno geslo: »Vse vere so enako dobre. Vseeno je, ali se držiš te ali druge, ali pa nobene.« Kdor tako govori — med polizobraženci je dosti takih — govori nespametno. Ako je res, da so vse vere enake potem je tudi možno, da bi $2 \times 2 = 3$, ali pa $2 \times 2 = 5$. Kaj takega trditi je neumno, ker je $2 \times 2 = 4$. Vprav tako neumno je trditi, da so vse vere enakovredne, ker posame-

zne vsebujejo nauke, ki si med seboj nasprotujejo. Katoličani verujemo ter učimo, da je Kristus božji Sin in pravi Bog; mohamedanci in židje to zanikujejo, liberalni protestantje tega ne verujejo. Kako bi torej moglo biti vseeno, ali je kdo katoličan ali mohamedanec ali žid ali protestant?! Katoličani smo pokorni papežu kot Kristusovemu namestniku, pravoslavni papeža ne priznajo. Ali je torej vseeno, če je kdo katoličan ali pravoslaven? Prava vera mora biti samo ena, in to je tista, ki jo je Kristus sam ustanovil in koje predstojniki so pravi nasledniki apostolov. In to je edino katoliška cerkev.

Ako je prava vera od Boga, je naša dolžnost, da jo priznamo ter vselej in povsod po njej se ravnamo. Vera ti ne sme biti kakor prazniška obleka, ki jo v nedeljo zjutraj oblečeš, zvečer odložiš, v pondeljek pa že imaš drugo obleko. Ne sme ti biti nekak zunanji nakit

Če ostaneš ob nedeljah brez pridige:

prečitaj vsaj evangelij in kratko razlago. Imamo še knjižico, ki jo je spisal ž. g. dr. Matija Slavič, sedaj rektor ljubljanske univerze: »Nedeljski in prazniški evangeliji z razlago in opomin«. — Knjižica stane le 2 Din (s poštnino 3 D) in se naroča v

Tiskarni sv. Cirila v Mariboru.

in okras. Ni samo neko »sveto« notranje čuvstvo, ki se ne upa in tudi ne sme na beli dan. Vera ti bodi življenjska sila, ki goni in uravnava vse tvoje življenje: notranje in zunanje. Mnogi — v našem narodu segajo že tudi v najnižje sloje — so popolnoma zgubili smisel za tako ocenjevanje in vrednotenje vere. Ne mislijo in čutijo tako, kakor vera uči, ne živijo tako, kakor vera predpisuje. Mesto da bi čitali samo krščanske liste, segajo po liberalnih, naprednjaških, svobodomiselnih, socialističnih, torej po takih, ki so prešinjani z duhova verske brezbriznosti ali celo protivernosti in protibožnosti. Mesto da bi svojo duševno hrano črpali iz dobrih krščanskih knjig, pa srkajo vase slabega duha iz slabih knjig. Mesto da bi bili člani krščanskih društev, pa jih prezirajo ter se včlanjujejo v takih, ki so versko mlačna ali celo protiverna. Mesto da bi branili mladini taka društva, pa ji dajejo za nje možnost in pobudo, češ, da bo v njih našla mladina potrebno zabavo ali pa korist. Tako se verska brezbriznost in mlačnost med nami kaže v dejanske življenju.

Na stališču verske indiferentnosti (brezbriznosti) je bil ameriški protestant John Moody (Džon Mudi), ki je nedavno postal katoličan. O zgodovini svoje spreobrnitve je imel v mesecu maju javno predavanje, v katerem je

vse mogoče. Učence zaprejo v male kletke, iz katerih ne morejo videti skozi okno in je izključena vsaka možnost za odvratanje njihove pozornosti. In navadno še zakrčijo kletke. Strogo je treba paziti, da ne udarjajo na ušesa učencev glasi kakih drugih ptic, katere začne kanarček takoj posnemati. Mlad ptiček mora prepustiti svoje uho petju ptiča mojstra.

==

Dvakrat je ušel smrti — tretjič je utonil v potoku.

Trgovca iz mesta Sv. Karla v severno-ameriški državi Illinois so imeli za svetnika, ker se je rešil leta 1912 pri razbitju tedaj največ-

»Slavna civilna oblast v Središču!

Pravkar sem prejel obvestilo, da šuntajo prebivalce Štajerske s hudobnim obrekovanjem mojih do Drave zmagovito prodrlih armadnih zborov, češ, da bodo prekoračili moji armadni zbori štajersko mejo. V zabrano nadaljnjih nespোরazumljenj se čutim dolžnega, da podam slavni civilni oblasti resnično izjavo, da nima pod mojim poveljstvom stoječa armada ne navodil in ne namena, ogrozati deželo in narod z vpadom v to pokrajino, s katero je živela Madžarska vedno in posebno še v zadnjem času v najboljših odnošajih. Baš nasprotno! Sprejel sem predlog poveljnika štajerske armade z dne 23. t. m., naj se zopet vzpostavijo med obema deželama trgovinske zveze in dobrih sosedov vreden promet.

Jutri, 27. t. m. bo sledil omenjenemu predlogu končno javen sklep. Slavno oblast in sploh vrle prebivalce Štajerske zagotavljam že vnaprej, da bom sodeloval pri pomirjenju napetih razmer med Ogrsko in Štajersko.

Prosim slavno oblast, naj obvesti o tem do

pomirjenja in vzpostavitve prijateljstva prebivalce Štajerske. V splošnem zagotavljam, da ne bo zagrešila Ogrska, čeravno se čuti močno poklicano, da brani svojo prostost do zadnje kapljice krvi, zločina, ne da bi bila k temu koraku prisiljena ali pozvana, prekoračiti meje sosednjega naroda. Jaz in moja armada bova sledila strogo božjemu povelju in ne bova storila ničesar, česar jaz nočem, da bi kdo prizadejal moji ljubi domovini.«

Perczel l. r., oberst itd.

Pismo je bilo prijazno, a ga je pisal Madžar, ki ni bil Štajercem nikdar odkritosrčen prijatelj; bilo je zelo sumljivo ter bi moralo vzbuditi domačine k še večji pazljivosti. Toda naši so se dali preslepiti. Zanašajoč se na dano madžarsko obljubo, se je pomaknil oddelek cesarske armade 7. novembra k Veliki Nedelji. Le posamezni konjiki so stražili v Obrežu, Frankovcih in Pušencih. Tudi v Ormožu je bilo primeroma malo vojaštva.

Ze drugi dan 8. novembra zelo rano je prekoračil polkovnik Perczel s svojimi oddelki štajersko mejo. V trdi temi ob 4. uri zjutraj in v deževnem vreme-